

# БҮРЯД ҮНЭН

1992  
СЕНТЯБРЬ  
9

Намарай түрүүшн  
барыг 13  
СРЕДА  
гаргай 4  
№ 275 (18534)  
сөн 6 мүн

Бүгдэд арадай газетэ

## Ургаса хурялга-92

### ЭБЛЭЛЭЙ ТАРЯШАД ТУХАГУЙ

Мүноо республикнай ажахьнуудта ургаса хурялга түлэг дундаа, Жэшээл-бэл, Прибайкалин районий таряша-дай ажахьнуудай «Нестеровский» эблэл байгша ондо 245 гектарай шэнисэ, 338 гектарай обес, 700 гектарай орооного ургамалнуудай холисо хуряаха түсэбтэй юм. Мүноо эндэ найман зуун тоноо орооно таряанай холисо силос болгон дарагдаба. Энэ эблэлэй агроном

Илья Иннокентьевич Федоровой мэдүүл-нэй ёһоор, байгша ондо таряашад ур-гасаа сүм хуряаха аргатай. Мүноо бун-хы машина, техникань бэлэн болгоод байна. Эдэ удэрнуудт Нестеровэй поли-дээр Александр Полеуев, Алексей По-мулев, Валерий Елизаров, Юрий Дур-нуй, Александр Быхта гэгшэдэй арга-дууд тэжээлэй ургамалнуудые хуряа-на.

В. ЖИГЖИТОВ.

## ХАРЮУСАЛГАТАЙ ХАНАМНАЙ ХҮЛЕЭХЭГҮЙЛ

Сагай уларилай хэды тог-туурингүй байгааһы наань, бидэ мүноо жэлдэ 18,5 мян-ган гектар талмай дээрэнхэ бүхэеэ 200 мянган центнер орооно таряа суглуулжа аба-хаар хараалнабди. Энэманай үнгэрһэн табан жэлэй турша-да абганан дунда ээргын үрэ дунгүүдтэй адлирхуу болохо байна.

Ургаса хуряалгада хэр бэлдэхтэй хүржэ ерөбөд-ди гээбэл, энэ сагай эрхэ бай-далда, бүхы юумэний шууха аад үнэтэй болоһон сагта бунхы бин байһан хуряал-гынгаа, орооно хатаадаг, сэр-бэрлэдэг техникээ, складууд-даа, хүтээрлэгүүдээ бүлт-хынь гүйсэд сабабарилжар-хёбод хэбэн аргагүй байна. Хүндэ хүнэр байдалай хэды тохёолдобшы, районийнай ажахьнууд, «Райагротехни-к» бэлдэхтэй талаар ялала тодорхой хүдэлмэри ябуулжа шадаа, Ажахы эрхилхү ги-ринүүдэй ондоо болон ху-бингаданаһай, ажалдаа тэд ондоогоор хандадаг болоһо-нойн аһаар нимэ амжалта дүйлэгдаа гэхэ байнаб. Мүноо-дэр энэ ажахы байн, тэрэ сэрхөө муу бэлдэ хэжэ хэлэхэ аргагүйб. Имаршы салта, ямаршы жэлдэ байн, муурнай байдаг лэ ха, юм. Юрлоол, мүноодэрэй бай-далаар ургаса болон урга-саа сүм хуряаха абаха жам-паниһаа шуухала юмэн бай-далгүй гэжэ механизаторнуу-дтай байн олгоно, мэдэрэй, Тингэхэнь ёһотой гээшэ ааб даа. Юуб гэхэдэ, хүдөөдэ байдаг хүн бүхэн энэ жэлэй ургасаһаа саашанай ажабай-далтай, хуби заяамнай шинд-хэлдэх ёһотой гэжэ батаар ойлгоно ха юм.

Унэн байдалаа харахадаа, зүрхээс урдахооршы юумээ дүйд дайралдаха байнал даа. Зарим ажахьнууд складууд-даа муугаар бэлдһэн, тэрэ-нээ дефиници хэзэгүй бай-һан сандаа. Орооно хатаадаг хүтээрлэгүүдээ, тоогууддаа бэлдэхэ талаар ялала эхэ хэмжээнэй ажал хэлдэх ёһо-той. Ургаса хурялга бэлдэ-гэжэ-божо юумээ хэ-жэ дүүргэгүүдэ аргагүй. Юуб гэхэдэ, энэ харюусал-гатай ханамнай бидэньрше хүлээжэ байхагүй ха юм. Энэниһеэ зүбөөр ойлгоб!

**Ю. ХАМАРХАНОВ,**  
Урамаханай районий  
хүдөө ажахын управлениин  
ахамад агроном.

Урда жэлүүдтэй адлаар, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз байгшашы ондоо баян ур-гаса хуряаха абаха байна. Тус ажахын механизаторнуудтай газар дээрэ хүдэлжэ шада-даг болоһынь энэ үрэ дүн үшөө дахин гэршэлжэ үгэнэ бинуу. Улонхаанай совхозой Хулалай тракторно-таряан ажалай бригадын гишүүдэй хүлээл үгэдэ газар дээрэ ба-нал найнаар, эзэн ёһоор ажал ладаг болоһонийн хайнаал-тай, ханамнай совхозой ээ-рһэн энэ жэлдэ найнаар ур-ганхай. Урамаханай совхо-зой газарынь арендээр хүд-элдэжэ абаһан райагротех-никынхидэй эрхилжэ абаһан ажал хэрэгшэй баһал убаг-шатай байна. Эднэрэ байгша ондоо газар таряалан эрхилжэ талаар аймагтар эхэ аад, агаг үрэтэй ажал хэжэ шадаһа-найгаа ашаар баһал баян даа урдаар энэ жэлдэ байн бэрхэ адриуудшы байдал даа. Имаршы эрхэ байдалай то-хёолдохоншы бидэ оһоол-донгоо механизаторнуудта батаар найдадаг байһаарбди.

Сэгай уларилай талаар тааруугүй хэды байгааһы наань, Хүйтэй тала дайда-да, орооного ургамалнуудай энэ жэлэй хараагаар, ялала бараг байн ургаса ургажэ байхай. Ушар тинимөө энэ ургаа болон ургасага гээл-тэй хоролтогуйгоор, саг соонь хуряаха абаха гээшэ хүдөө-гэйхидэй мүноодэрэй гол зо-ниньхидэй эрхилжэ абаһан ажал хэрэгшэй баһал убаг-шатай байна. Эднэрэ байгша ондоо газар таряалан эрхилжэ талаар аймагтар эхэ аад, агаг үрэтэй ажал хэжэ шадаһа-найгаа ашаар баһал баян даа урдаар энэ жэлдэ байн бэрхэ адриуудшы байдал даа. Имаршы эрхэ байдалай то-хёолдохоншы бидэ оһоол-донгоо механизаторнуудта батаар найдадаг байһаарбди.

Сэгай уларилай талаар тааруугүй хэды байгааһы наань, Хүйтэй тала дайда-да, орооного ургамалнуудай энэ жэлэй хараагаар, ялала бараг байн ургаса ургажэ байхай. Ушар тинимөө энэ ургаа болон ургасага гээл-тэй хоролтогуйгоор, саг соонь хуряаха абаха гээшэ хүдөө-гэйхидэй мүноодэрэй гол зо-ниньхидэй эрхилжэ абаһан ажал хэрэгшэй баһал убаг-шатай байна. Эднэрэ байгша ондоо газар таряалан эрхилжэ талаар аймагтар эхэ аад, агаг үрэтэй ажал хэжэ шадаһа-найгаа ашаар баһал баян даа урдаар энэ жэлдэ байн бэрхэ адриуудшы байдал даа. Имаршы эрхэ байдалай то-хёолдохоншы бидэ оһоол-донгоо механизаторнуудта батаар найдадаг байһаарбди.

Аргатын, Урамаханай совхозууд энэ жэлдэ, нёдон-дойнохойдо орходоо, зарим тэды ургаса эхээр хуряа-ханын, Гааргын совхозой таряашад хүлээлжэ хүлээлжэ орооно үйлдэбэрлэгээ дээ-нэлүүлжэ хэды шаданхай-шы наа, харин байгша ондо зонингоодоо хүржэ шадаха-гүйн. Энэниһеэ гол шалта-гаанынь гээбэл, хабаран тар-яалганын тактикийн бурчуу-гаар шиндхэһэн байгаа шуу.

Дэрэной совхоз таряан ажал эрхилжэ хэрэгтэй үшөө анхаралаа һулаар хандуул-һан сандаа. Эднэрэ орооно таряа үйлдэбэрлэхэ талаар

Байгша оной сагай уларил хэр ороо бэрхшээлтэйшы наань, Ивалгын ОПХ-тай хүдэлмэришэд нигтнгээ адууна мал-да хүсэд хүрэхэ тэжээл бэлдэхэ аба-хын түлөө парата үдэр бүхэниһе бүүтээ эхэтэйгээр хэрэгшэһе ороодно. Энэ ажахын һуваалгын фермэ Шинжи-но тосхондо оршодог юм. Тус фермын дэргэдэ тэжээл бэлдэхтэй силос да-

ража эхилнхэй. Энэ шуухала хүдэлмэ-рид дүршэлтэй комбайнер Борис Даб-са хүдэлхэдөө, ногоон шанаа зоолгэдэ хүдэлжэ байһан 4 жолоошды наатуу-нагүй, Ажахын бэрхэ жолоошод А. Мень-шиков, И. Балалаев, В. Бужнаев гэг-шэды эндэ онсо нэрлэмээр. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: комбайнер Б. Дабса, С. БАЛДУЕВАН фото.



Байгша оной сагай уларил хэр ороо бэрхшээлтэйшы наань, Ивалгын ОПХ-тай хүдэлмэришэд нигтнгээ адууна мал-да хүсэд хүрэхэ тэжээл бэлдэхэ аба-хын түлөө парата үдэр бүхэниһе бүүтээ эхэтэйгээр хэрэгшэһе ороодно. Энэ ажахын һуваалгын фермэ Шинжи-но тосхондо оршодог юм. Тус фермын дэргэдэ тэжээл бэлдэхтэй силос да-

### «Буряад үнэн»-93:

хараа түсэбүүд

## НОУР НЮУРААРАА УУЛЗАЖА...

Одоохон мурнуу-Тантай ноур нюураараа энэ мэтэб. Хори-гуша-далатай гүт—наһанай гэгэдтээ дуратай ха-хэны ёһотой.

Тухай онсо һонирхохо-нойдо-экономическа асуу-длоо абаат, Колхоз, сов-хозы хубилгаха тухай тухай томо статынууддаа харуулхада, гол түү-дэй, тэндэхи зоний оһоо-лоошорыг дамжуулжы талдаа эхн дээрнэ аба-хынь гээшэ бэрхтэй ба-һан республика дотор болохо, таряашдай ажа-галда, фермерскэ 1200 үнэн предпринти, 4 коопе-ративдо, Олон хүтээл-дөөрүм үсэлдэхэдөө мэдэржэ, юрэл гар-ганыншы байха. Тэдын-дэ тухай байгуулы хубил-дигын Зарягай һуу-гийн агууһоо ерһэн бу-барнуудта анхаралдаа, «Ярлал—дарал» үрүн түүхэй үсэлдэ-хэ тухай мэргэждэтэ (Смисун) бүүдэши олон үсэлдэхи үсэлдэхи анхарал-

хэн. Угы наа, ажалгүйдхэн хүнүүдтэй тобишо хөөрөлдөө хэжэ, социальна биш-хан зураглалууды наһаамайгаар бо-шожэ ооломоор ааб даа.

Үсэлэлгын асуудал онсо илгатай. Мүноо дээрэ гол түлэб аялалуудай хэрэгжэмжэ хангадаг албанууд үсэлдэ-дөө гээшэ. Эдэ предпринтиуд коллек-тивнэй эд зөөри болохо гү, али хэн нэгэн баянй гарга орохо гү—лаба хэбэшье гүрнэй хараһаа коллективтэ булго бай-дал олгодоно гээшэ. Эдэ бүгэдэ, мүн акционерскэ бүлгэмүүд болохо байһан предпринтиуды, тэднэрэй ажамирда-ха арга, коммерческэ эмхинүүд, үйлдэ-бэрин шэглэлтэй бага предпринтиуд—юринкыдөөл мүнодэрэй шэнэ байгуу-ламжанауд тухай бэрхэ болоо наа, ээй захагүй ааб даа. Гэр байра үсэдөө аба-ха тухаа мэргэждэтэй хэдэн тайла-ри-статя үгдэн байхабди, саашадашы үргэлжэлүүлхэбди.

Дэлүүр гэжэмнай оорын олон хохи-долтойшы наа, хүниһе наһаамай, урид-жа болгохо шонжэтэй гэжэ бу маргал. Улаан-Үдэмнай, үрэдөөл, аралына най-маанай үргэн эхэ талмай болоһоо бэшэ гү? Үндэбэрлэхгүйн, харин наймаагаар дашуурха гэшэ бэлэн зам. Ходо нигнэ-жэ амдархагүйн. Гэхэ зуура хүдөөдэ ху-бидаа малаа баржа, огород таряагүй наа, бэрхтэй ха.

Ушөө шэгэ амин шуухала асуудал на-най наһаа онсо зобооно. Экономикэ ба экологик гэхэ гү, али ажахын ажал ябуу-лалда оршон тойроний байгалиин хор-логдожо байһан ушар хэнишы заргад хэмээлэхэ, «Ариуан Байгалаа аршалан хамгаалаа» гүрэн нинтэ гаршаг доо ма-териалууды байгалай хамгаалха талаар гуронан комитетэй, Байгалай яһын тү-лөөлгөшд, эрдэмтэд үгэжэ байдаг. Илан-гана Буряадай ой модо аршалха, абарха гэдэн хүдэлсөн хүлээл үгэдэ үргэрдэжэ байна. «Захамайтай тайга захагүй бэ-шэ» гэдэн тусгаар хуудалнуудай хо-ёр удаа барлагдахада, олон тоото бош-гүүд редакцида ороо һэн. Энэ хөөрөл-дөө залган ябуулхы хушгүшд Яруу-нын байгалай тухай материалнууды бэлдэжэ байхай.

Энэ бэрхтэй сагта ямбадай бардамар хубсалаад, эдэлээд байгашыгүй наа, дулаанай, элшэ хүсэной дутадалбаб, бу-ри айдатай, Тинимөөлэй түлшинг-эл-шэ хүсэной барилгануудай ябса харуул-жа байхабди. Мүноо жэлдэ Гусиноозер-скийн ГРЭС-эй ургадахи энэргобол, 2-дохн ТЭЦ-эй хөбдөөхы котел ашгалла-гада орохо юм. Тугын шуудун нүүр-һэнэй уурхайда 2 миллион тоноо нүүр-һэ малтан абаха комплекс ашаглалгада тухаагдаха.

Намай, августын 24-нэй мэдээгээр, республика дотор абаха ёһотой үбэнэй оройдоол 16,4 процентын хуряадад байна гэжэ мэдээсэ һэмди. Манай га-зэтэ нинэ шуух баримтата мэдээсэл-шэды саг соонь үгэдэ, үргэхшы юм. «Со-шордомо доох» гэдэн гаршаг доро ну-ла, муу ажалай ябса харуулагдана. Нэримжын хонхо наруулаар боло-хойл. «Сэсэн Сэнгээ» энэ хэрэгтэ дуу-далсаха гү? Гэхэ зуура коммерци руу тарха шэхэһэн тухаагалды, хэбээлгын үгы дээрээхэ годоорон хэрэгжэмжэ хан-галгын албанууды, хулгай худалаар, мэхэ гохоор дашуурагшадые олоной зүг-һоо шоо үзэн, шобто харан шүүмжэл-мээр ха.

Журналист бүхэн хубини зохохы ка-раа түсэбтэй, боломжонудтай байдаг. Манай таһатга үнэнэй ажаллажа байһан дуршал эхэтэй Минист-Дьрен Дарилапо-вич Намнилович фермерскэ ажахьнууд тухай эхн алхамуудына бэрхэжэ хал-халан наань, Дарма Базарович До-локов эдэ хоолой асуудалы шинжэлэн үзэхы оролддог. Үнэ сэнгүүды, үс-сэлэлгын ябасые Дашин-Дондог Амоголо-нович Амоголонов гуурһанайгаа үзүүр-һэ алдадаггүй, урданай буряадуудай ажахы эрхилэлгын заншалы хэрэгжэ-хэ тухай асуудалы Тимофей Нимбуевич Нимбуев ололон шэлэжэ абахай. Эрэхэ жэлдэ «Нотат хууриной ноур шарай» гэдэн нинтэ шонэ гаршаг эхилхэбди. Экономик, социальна байдал, ёһо зал-шал, соёл, түүхэ—хуу бүгэдэ энэ гаршаг соо багтаха жошэтэй.

Ушар нимөөшэ, хүндэтэ уншагшад, но-таг хууринуудта Тантайгаа үүлэжа, ноур ноураараа танилсалгаа үргэлжэ-лүүлхэл хабди.

Г. ДАШЕЕВА,  
редакциин социально-экономическа таһагыс даатга.

РАДИО-БАМ Намнилович аялалда баянтарга бундуулаа гээшэ. Тухай онсо һонирхохо-нойдо-экономическа асуу-длоо абаат, Колхоз, сов-хозы хубилгаха тухай тухай томо статынууддаа харуулхада, гол түү-дэй, тэндэхи зоний оһоо-лоошорыг дамжуулжы талдаа эхн дээрнэ аба-хынь гээшэ бэрхтэй ба-һан республика дотор болохо, таряашдай ажа-галда, фермерскэ 1200 үнэн предпринти, 4 коопе-ративдо, Олон хүтээл-дөөрүм үсэлдэхэдөө мэдэржэ, юрэл гар-ганыншы байха. Тэдын-дэ тухай байгуулы хубил-дигын Зарягай һуу-гийн агууһоо ерһэн бу-барнуудта анхаралдаа, «Ярлал—дарал» үрүн түүхэй үсэлдэ-хэ тухай мэргэждэтэ (Смисун) бүүдэши олон үсэлдэхи үсэлдэхи анхарал-

Одоохон мурнуу-Тантай ноур нюураараа энэ мэтэб. Хори-гуша-далатай гүт—наһанай гэгэдтээ дуратай ха-хэны ёһотой.

Тухай онсо һонирхохо-нойдо-экономическа асуу-длоо абаат, Колхоз, сов-хозы хубилгаха тухай тухай томо статынууддаа харуулхада, гол түү-дэй, тэндэхи зоний оһоо-лоошорыг дамжуулжы талдаа эхн дээрнэ аба-хынь гээшэ бэрхтэй ба-һан республика дотор болохо, таряашдай ажа-галда, фермерскэ 1200 үнэн предпринти, 4 коопе-ративдо, Олон хүтээл-дөөрүм үсэлдэхэдөө мэдэржэ, юрэл гар-ганыншы байха. Тэдын-дэ тухай байгуулы хубил-дигын Зарягай һуу-гийн агууһоо ерһэн бу-барнуудта анхаралдаа, «Ярлал—дарал» үрүн түүхэй үсэлдэ-хэ тухай мэргэждэтэ (Смисун) бүүдэши олон үсэлдэхи үсэлдэхи анхарал-

Одоохон мурнуу-Тантай ноур нюураараа энэ мэтэб. Хори-гуша-далатай гүт—наһанай гэгэдтээ дуратай ха-хэны ёһотой.

Тухай онсо һонирхохо-нойдо-экономическа асуу-длоо абаат, Колхоз, сов-хозы хубилгаха тухай тухай томо статынууддаа харуулхада, гол түү-дэй, тэндэхи зоний оһоо-лоошорыг дамжуулжы талдаа эхн дээрнэ аба-хынь гээшэ бэрхтэй ба-һан республика дотор болохо, таряашдай ажа-галда, фермерскэ 1200 үнэн предпринти, 4 коопе-ративдо, Олон хүтээл-дөөрүм үсэлдэхэдөө мэдэржэ, юрэл гар-ганыншы байха. Тэдын-дэ тухай байгуулы хубил-дигын Зарягай һуу-гийн агууһоо ерһэн бу-барнуудта анхаралдаа, «Ярлал—дарал» үрүн түүхэй үсэлдэ-хэ тухай мэргэждэтэ (Смисун) бүүдэши олон үсэлдэхи үсэлдэхи анхарал-

Одоохон мурнуу-Тантай ноур нюураараа энэ мэтэб. Хори-гуша-далатай гүт—наһанай гэгэдтээ дуратай ха-хэны ёһотой.

Тухай онсо һонирхохо-нойдо-экономическа асуу-длоо абаат, Колхоз, сов-хозы хубилгаха тухай тухай томо статынууддаа харуулхада, гол түү-дэй, тэндэхи зоний оһоо-лоошорыг дамжуулжы талдаа эхн дээрнэ аба-хынь гээшэ бэрхтэй ба-һан республика дотор болохо, таряашдай ажа-галда, фермерскэ 1200 үнэн предпринти, 4 коопе-ративдо, Олон хүтээл-дөөрүм үсэлдэхэдөө мэдэржэ, юрэл гар-ганыншы байха. Тэдын-дэ тухай байгуулы хубил-дигын Зарягай һуу-гийн агууһоо ерһэн бу-барнуудта анхаралдаа, «Ярлал—дарал» үрүн түүхэй үсэлдэ-хэ тухай мэргэждэтэ (Смисун) бүүдэши олон үсэлдэхи үсэлдэхи анхарал-

Одоохон мурнуу-Тантай ноур нюураараа энэ мэтэб. Хори-гуша-далатай гүт—наһанай гэгэдтээ дуратай ха-хэны ёһотой.

Тухай онсо һонирхохо-нойдо-экономическа асуу-длоо абаат, Колхоз, сов-хозы хубилгаха тухай тухай томо статынууддаа харуулхада, гол түү-дэй, тэндэхи зоний оһоо-лоошорыг дамжуулжы талдаа эхн дээрнэ аба-хынь гээшэ бэрхтэй ба-һан республика дотор болохо, таряашдай ажа-галда, фермерскэ 1200 үнэн предпринти, 4 коопе-ративдо, Олон хүтээл-дөөрүм үсэлдэхэдөө мэдэржэ, юрэл гар-ганыншы байха. Тэдын-дэ тухай байгуулы хубил-дигын Зарягай һуу-гийн агууһоо ерһэн бу-барнуудта анхаралдаа, «Ярлал—дарал» үрүн түүхэй үсэлдэ-хэ тухай мэргэждэтэ (Смисун) бүүдэши олон үсэлдэхи үсэлдэхи анхарал-

### ИТАР-ТАСС ҺҮҮЛЭЙ МЭДЭЭСЭЛ

МОСКВА. Парламентдахи амаралтын һүүлээр Россин Федерациин Верховно Совет-дэй Президиум хүдэлжэ эхил-бэ. Тэрэнэй һүүлшын аседан-ни июлин 17-до болоо һэн. Сентябрийн 22-то эхилжэ Вер-ховно Советдэй ээлжээтэ V сессиин хүдэлмэрин асуудал-нууд энэ аседаны дээрэ хара-жа, үзэгдөө, гээд парла-ментын хэблэлэй түбнэ ИТАР—ТАСС-ай корреспон-дентдэ мэдээсэ һэн.

ВЛАДИВОСТОК. Вьетна-май онсо бурин этгэмжэтэ элшэн сайд Хо Хуан Нгьем албанай хэрэгээр эндэ эрээ һэн. Приморин ба хизарай тубэй хүтэбэрлэгшэдтэй тэрэ уулзаһан байгаа, Номгон далайн оршондох Россин но-тагуудай экономическа хүг-жэлтын хараа замуудтай та-нилсаха, али али талада тух-татай харилсаа холбоной асуудалууды зүбшэн хэлсэ-хэ зорилгоор ерһэн байгаа. Владивостогто Вьетнамай ге-неральна консулство нэхэ арга боломжо тухай асуудал хаража үзэгдөө.

Приморин хизарай түбтэ Сибириин ба Алас-Дурна хи-зарай ИТАР—ТАСС-ай тух-сай корреспондентүүдэй се-минар үнгэргэгдэбэ. Ураалһаа зүүлжэ нотагуудта хүдэлдэг журналистнууд тассовцуд дүй дүршлөө халан абаһа-һан, агентствын хүдэлмэри-реформонуудай, социальн-политическэ байдалай, Азин ба Номгон далайн оршондо-хой ороонудтай бэлдүүлгэдэ харилсаа холбоной асуу-далнууды газетэ, журнал-нуудта харуулха талаар зүйл-нууды зүбшэн хэлсэһэн бай-гаа. ИТАР—ТАСС-ай гене-ральна директорэй нэгдэлдэ орлогшо Павел Михале, агентствын элэб подраде-ленинүүдэй хүтэбэрлэгшэд семинарай хүдэлмэридэ ха-баада һэн.

САНКТ-ПЕТЕРБУРГ. Гу-рэнэй С. И. Вавиловай нэр-эмжэтэ оптическа институ-дай эрдэмт секретараар хү-дэлжэ байһан Сергей Шпыл-ев Санкт-Петербургда Россин Президентын тулоолгшоер томилогдобо. Союзай Верхов-но Советтэ тэрэ оборонин ба гүрнэй аюулгүйн асуудал-нуудай комитетдэй гишүүн байһан юм. Физико-матема-тикийн эрдэмтэй кандидат нэрэ эргэтэй юм.

МОСКВА. Хуушан талмай дээрэхи баяншана Россин-Эс-тонин хөөрөлдөөнүүд үнгар-гээбэл, Россин Федерациин правительствын түрүүлгшэ Егор Гайдар ба албанай хэрэгээр айро зуураар Москвада эр-һэн Эстонин премьер-мини-стр Тийт Вяхи хоёр ороной делегацинууды толгойно.

«Хоёр талын худалдаа най-маанай-экономическа харил-саануудай бүлэг асуудалууды зүбшэн хэлсэ».—гэжэ СНГ-гэй ороонудтай экономи-ческа харилсаа холбоной та-лаар РФ-гэй гүрнэй коми-тетдэй түрүүлгшэ Владимир Машиц ИТАР—ТАСС-ай кор-респондентдэ мэдээсэ һэн.

Энэ уулзалтын һүүлээр худалдаа наймаа сүлөөтэй хурдоор эрхилжэ тухай хэлсэ-ндо ба худалдаа наймаанай тулоолгшэтэ эмхи зургаану-уды хоёр гүрндэ бин болго-хо тухай протоколдо гар та-нилсаха аабса гэжэ найдажа байһанаа Егор Гайдар элри-хлээлэ һэн.

МОСКВА. Россин Верхов-но Советдэй сессии мэнэ на-лар эхилжэ байгаа парла-ментын Түрүүлгшэ Руслан Хасбулатов можонуудай хү-тэбэрлэгшэдтэй уулзаһан байгаа. Абаһаа тохёолдоһон байдалы зүбшэн хэлсэхын ту-лада парламентын онсо сес-

си зарлаха тухай асуудал оп-позицино «Россин нэгдэл» бүлгэй хүтэбэрлэгшэд уулзажа дээрэ табиа һэн. Гэ-бэ, Россин, Грузин ба Хойто-Кавказай республика-нуудай хүтэбэрлэгшэдтэй хөөрөлдөөнэй юугээр үзэ-хы хүлээбди гэжэ Руслан Хасбулатов дуралдаа һэн.

МИНСК. Беларусьин ба Россин тагнуулэй албанууд нэгэ нэгэнэйгээр газар дай-дэ дээрэ ажал ябуулгаа бээ-лүүлхэгүй юм. Беларусь Рес-публикын ИГБ-гэй ба Россин Федерациин Гадаадын тагнуу-лэй албанай харилсаа хол-боон тухай хэлсэжээр энэ гу-рмы хараалагдана. Белару-сын Гүрнэй аюулгүйн ко-митетдэй түрүүлгшэ Эдуард Ширковский болон Россин Гадаадын тагнуулэй албанай хүтэбэрлэгшэ Евгений При-маков энэ хэлсээндэ гар та-биа һэн.

ЭРХҮҮ. Прибайкалда ба-га предпринтинуудай эхээр олошоржо байгааһы наань, энэ үйлдэбэрлэгшэн про-дукциин нинтэ хэмжээнэй са-суулжа үзэхэдэ бага предприн-тинуудайн 3 процентын хур-хүрэнгүй. Түрүүшын хахад жэлэй дунгүдтэ согоолоод мэдээсэлэй талаар Эрхүүгэй бюро нимэ тобилоол хээ һэн. Жэшээнь, энэ үгэдэ 1500 га-га предпринти 2,2 миллиард тухэригэй, харин 600-һаа гага үзүүтэйхэн кооператив 600 миллион тухэригэй продукци үйлдэбэрлэһэн байгаа. Тингэхэдэ рознично худалдаа най-маанай эмхи зургаануудаар дамжуулан, бага предпринти-нуудай хүн сондо худалдаһан продукци 5-дахн хубинь, харин кооперативуудай худал-даһан продукци 9-дэхи ху-бинь болоно.

Ондогоор хэлэхэдэ, дэл-гүррө түрүүшын ээлжэндэ эд бараагаар хангаха үүргэ-тэй бага предпринтинууд эхэнхидэ зуурилагшадай үүргэ дүүргэнэ, урдынхараал предпринтинууд ба эмхи зур-гаануудтай хүдэлжэ дуратай байһа гээшэ.

КЕМЕРОВО. Кузбассай үсөөн тоотой (2,5 мянган хүн) үндэһэн арадай—телеуудай олоороо ажаһуудат нотагуу-ды бэйһан зандаһан баяно дүрхөөб? Сибириньрже тохсондо үнгэргэгдэһэн науч-но-практическа конференци дээрэ энээн тухай хөөрөлдөөн болоо һэн. Москвай, Санкт-Петербургийн, Кемеровой, Но-восибирскын ба Горно-Ал-тайскийн эрдэмтэд хабаалда-һан. Энэ арадай һуудал бай-далай ба оюун ухаанай сой-лол хүшөөнүүды сахин үлоо-уялганууды дүүргэдэг Егор Гайдар ба албанай хэрэгээр айро зуураар Москвада эр-һэн Эстонин премьер-мини-стр Тийт Вяхи хоёр ороной делегацинууды толгойно.

«Хоёр талын худалдаа най-маанай-экономическа харил-саануудай бүлэг асуудалууды зүбшэн хэлсэ».—гэжэ СНГ-гэй ороонудтай экономи-ческа харилсаа холбоной та-лаар РФ-гэй гүрнэй коми-тетдэй түрүүлгшэ Владимир Машиц ИТАР—ТАСС-ай кор-респондентдэ мэдээсэ һэн.

Энэ уулзалтын һүүлээр худалдаа наймаа сүлөөтэй хурдоор эрхилжэ тухай хэлсэ-ндо ба худалдаа наймаанай тулоолгшэтэ эмхи зургаану-уды хоёр гүрндэ бин болго-хо тухай протоколдо гар та-нилсаха аабса гэжэ найдажа байһанаа Егор Гайдар элри-хлээлэ һэн.

МОСКВА. Россин Верхов-но Советдэй сессии мэнэ на-лар эхилжэ байгаа парла-ментын Түрүүлгшэ Руслан Хасбулатов можонуудай хү-тэбэрлэгшэдтэй уулзаһан байгаа. Абаһаа тохёолдоһон байдалы зүбшэн хэлсэхын ту-лада парламентын онсо сес-

си зарлаха тухай асуудал оп-позицино «Россин нэгдэл» бүлгэй хүтэбэрлэгшэд уулзажа дээрэ табиа һэн. Гэ-бэ, Россин, Грузин ба Хойто-Кавказай республика-нуудай хүтэбэрлэгш



Хүн болохо баганаа

НАНАЙ ИЛГААЕ ХАРАНГУЙ...

Хүн болохо баганаа... Энэ нургуулиа хуража дүүргэб, мүнөө багша болоод, 28 жэлэй туршда хүдэлжэ байнаб. Тэрэ хойн үйсэрэн сэгтис мүнөөшье элхэнээр хананаб. Нэгэ газарта ажабууд даг үхнүүд сугларалд эх, футбол хоккей, ланта, гордонки наададаг Нэмди, ородууд—Рубиовууд, Федотовууд, Булавууд—Алаевууд, Олесууд, Бухарууд, Сотниковууд, Манжировууд, 50—60-аад онуудта олово болоһон хүнүүд орд, буряад гэжэ нэгэшье илгардгүй, хоорондоо эхэ збтэй бүрэлдэн. Ада хоноһондоо сүлжэжэ, бичигдэ боложо наададаг, бичигдэ дүтэ хүдэлжэ бичигдэ. Манай дундаһаа бэрхэ спортеменуудыг урган гараа. Павел Федотов, Грisha Амосов, Валерий Манжиров, Мусатовэй үхнүүдэй нэгэлжэ, нүхэхэдэ газар гэхэдэ, минни нүхэхэдэ, ажалдай болон амаралтын лагер болоһон. Ханын ажалһаа гадаруу классик коллектив, нийтин худалдари, наадан үхнүүдэ нэгэлжээр гээшэ.

жэшэнуудыс дурлаха болоо гээб, олон. Жэшээхэдэ, 1972 ондо нургуули дүүргэһэн класс абажа харая. Энэ буряад, ород үхнүүд баһал хамта нурһан юм. Энэ классэй нурһанша Света Солдимова нургуули аялан медальяр дүүргэһэн, мүнөө ВСТИ-гэй багша, эрдэмэй кандидаттай нэрэ зэргэлэ хүртэлхэй. Ира болон Аня Иванованууд физикын, орд хэлтэй бэрхэ баһанар болоһон. Энэ кластста нурһан орд үхнүүдэй олоо илгээшэ оюн байгааб гэхэдэ, тэзгээр бүтэе шажуу буряад хэлэ мэдэхэдэ гадна, дундаһаа шалдаха байгаа. Юундэ? Юундэб гэхэдэ, сугтаа нурһал буряад үхнүүдэнь турхайн хэлэндэ нурһалдаг байгаа ха юм. Ингэжэ үндэйс яһанай илгээшэ үхнүүдэ эбтэй элгээшэ манай нургуулин баһанар эхэ анхарала хандуудаг. Гадна олоо яһанай хүнүүдэ хундэлжэ нурһалдаг гэр бүлын хүмүүжэл олоо нуури эзэлнэ. Хэрэбэ үхнүүдэй үндэйс яһанай илгээшэ хардаг һань, шалтагаанинь гэр бүлын хүмүүжэл гээшэ.

Шажан мүргэлэй түүхэхээ БУЯН-ДАЛАЙ ДООРОМБО

БУРХАНАЙ СУРТАЛАЙ ЯАЖА ДЭЛГЭРЭН БА ХЭДЭН ЛАМАНАРАЙ НАМТАР ТУХАЙ

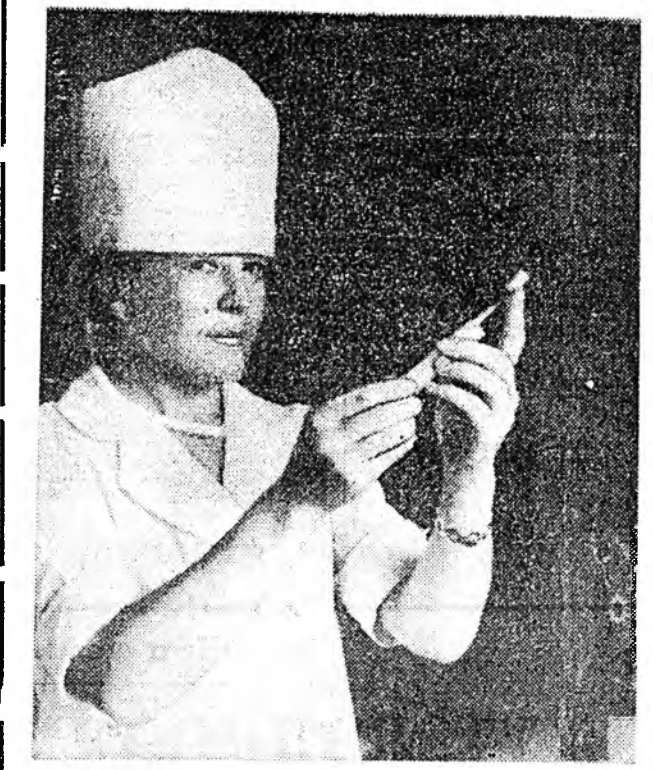
СЭЛЭНГИЙН найман эсгэн сонгоол обогой депутат Дамба-Даржаа Заяагай гэгшэ 1711 ондо мүнхэлдэб, 1725 ондо Баатарай Шанжада, Дахуудай Ражамба гэгшэдтэй гурбуула нургуули хэхи тула Халхын Ехэ Хүрэндэ хурьжэ ошонон юм. Тэрэл үдэржэ Богдын орондо буудал бууһан байгаа. Энэ юундэ болобо гэжэ зурхайшандаа шэнжэлүүхэдэнь, Сэлэнгийн голмы урууджа эрлэн ондоо хубдуудай гурбан хүнөө болобо гэжэ сэдхэжэ, орондоо хөөрлэдэхэдэнь, орондоо: «Та гурбан эндэ буужа болохогүйт, үдэр ябагтыг» гэжэ хэлэб. Тэндэнь Баатарай Санжада ба Сэсэн хаанай хушуу хүрэндэ ошожо, зурхайн нургуули хэбэ. Дахуудай Ражамба ба Амаа ошожо, уналта гүржэний нургуули хэбэ. Заяагай лама Баруун Жууджа ошожо, нургуули хэбэ, габжа болобо.

Хурдагар ваншан-оогод Лубсан-Еши гэгэнигэ гэнүл санаарта хүртэб. Дотоодохи Далай-лама Галсан Чамшо гэгэнигэ гэлэн санаарта хүртэб. Буряадтай хамт онгуула гэжэ хурал дэлгэрүүлхэ хөр гэжэнэй хөөрлэдэхэдэнь, Ваншан-богдо шасар малгайга хайрлаба. Далай-лама гэгшэ Сүмбэр агуула дүрэн түбине хажалдганай табан оройтойгоор болхообол найн гэлин зарилг болжон, хара зургагшэ буряад үгөө гэгэб. Бурханай хэрэг бүтээлгээ, ном һулар олон шүтээл залажэ 1740 ондо иотагатаа бууһан гэхэдэнь, 1727 ондо захэ хэлэ сэхэ шангаар таондгана байжа, Эрхүү ба Москва хото хүртээр мэдүүлдэб. Зүшөөл абажа, иотагаа бусаа гэгэб. Тэрэ үдэ Сүхын Ехэ-Нуга гэжэ газарта Пүсэг ламын табанууд ба сонгоол оогтонине хамтадажа, нэсэ дундаг хурал хурал байһан газарта ошожо, цанит номой ёһоор шолро хаясажа, Пүсэг ламын илгээдэб, Заяагай ламы шэрээдэб залажа, мандал хүндэлнэ гэгэб. Эзэншээ урла Хорлод зонон үгэб эгээт Адахан гэгшэ Амар түрүүтэй табан хубуудтэй хамта Түшээтэ хаанай иотагатаа нүжэ эрлэб. Андаһай өөрыгөө үдэлэ Санжаа лама гэгшэе шажан дэлгэһэн нэгэлжэн абажа эрлэн тула, тэрэ ламаара Химнэ нурга 1701 ондо нэсэ дундаг хурал хуруула.

гтоохон тухай үсөөхэн тэдм хэлээ болоо һаа, Хүдэн дасанда Вангагай Хамба ламын гэрээд зарлигай ёһоор, Саглайн ламхантай Гумбой хиндэй журам хажалган, үндэлнэй хурал тогтоохон байна. Мүн дээрэ хэлэгдэн мэтэ Агын дасанда Лавран хиндэй журам хажалган, үндэлнэй хурал тогтооһондоо бэшэ, сохон Баруун Жуугай үндэлнэй хамба ламхантай Вангагай Хамба ламхантай Баруун-Жууһаа буужа эрээд, Хорин дасануудта зүблэл нэгэлжэб, Баруун-Жууһаа Дрибо ганжарва ламы шашнартань залажа, жид мада дасанин тогтоожо, цанит нургуули дүүргэб, тарни номы олоһон шуудууджа, гэгшэ, габжанары урмашуулан хүмүүжүлэб.

Шэнжэлэл ба шүүмжэлэл ТУҺАТАЙ НОМ

Хүнүжүүлгын орбо нарин хэрэгтэ «хуули, аша харюула, зорилго, уялга, харюусалга, этигэл, буян, нүгэл, хэсэг, бодид сэдхэл» гэгшэ гүн удхатай үгнүүдтэ тайлбар үгтэнэ. Олонхи тайлбарни дан охорхон, гүйхэн удхатай болоһон. Энэ номоо дахин хэблүүлжэ болоо һаа, «туһатай туһалха», «наанаай найханһаа-заяа найн», ололоо туһатай хэрэг үйлдэхэ, буян яаж хурьяахэ, нүгүлүүсэхэ сагаан элдэ хэл болон бусад ойлгосонуудта нэмжэ тайлбарн үгээбэл, найн байгаа.



УРАГШАА ҺАНААТАЙ, ДЭЛГЭР СЭДХЭЛТЭЙ

Маша Медведова жаахан абахаһаа хойно аргашан болохы тэгүүдэлэб. Энэ, абаашаһа, үетэн нүхэлтөөшье энгэн тухайгай хэлээб бэлэй. Тэрэ Задим районной Петропавловка тохсоной нургуулиа хурхалдаа класстайгаа сангтарлар хүдэлжэ зуураа, Улаан Хэрээнэй бүтэһэй элхэнэй болло.

Маша иотагайгаа 8-дхи класс дүүргэб. 1971 ондо Хлагтын медицинскэ училищата обогой юм. Тэрэнэ амжалтагайгай дүүргэһэн улаа Захаминий түбэй районно болһондэ сестрагаар хүдэлжэ. Хүдэлгэһэ Улаан-Удин түрэн туһаламжин болһондэа хүдэлһэн байна.

Элэб номни зугаа, эсвэлэн ходоо боложо байха. 1950 оной эхээр Буряадтай Уран зохоболшодой холбооний правлен Улаан-Удин Ленинэй нэрэмжэбэ гудамжада байрһан «Буряад үнэн» газетин нэгэ томо табалга соо ороһондо байгаа. Тэрэ табалга соо редакциной доһолгомоор хүхэ эсвэлэнэй уран зохоболшодой хорооһондо гаргалба, лаб Хоца Намсравеэр гэжэ «үнэн»-д таамагар мээлдэ, номер гаргалгатай хабагагүй, сүлөөтэйшэй байгаа-шадны И. Намсравестай уулзахаа, номни шог зугааһаа шагнахаа олоороо дарганартаа эмэлүүлхэдэ айнгүйгөөр сугларшадг бэлэй.

Ладэй багша Цокто Номтосой түрэл арадаһанга хүмүүжүүлжэ-болбоһоруудын алтан абдар сооһоо абтанган, жаран жэлэй багшин дүй дүршэл дээрэ буруу, убуеньш шалганан үнэтэй, сэнгэй болондун энэ нимгэлхэһиһе һаа, удхаараа угаа бали ном соо суглуулгаар дайхал. Энэ ном оложо улашгатыг Туһатай байха. Олон орбо асуудалуудта харюу олохот.

УРАГШАА ҺАНААТАЙ, ДЭЛГЭР СЭДХЭЛТЭЙ

Маша Медведова жаахан абахаһаа хойно аргашан болохы тэгүүдэлэб. Энэ, абаашаһа, үетэн нүхэлтөөшье энгэн тухайгай хэлээб бэлэй. Тэрэ Задим районной Петропавловка тохсоной нургуулиа хурхалдаа класстайгаа сангтарлар хүдэлжэ зуураа, Улаан Хэрээнэй бүтэһэй элхэнэй болло.

Маша иотагайгаа 8-дхи класс дүүргэб. 1971 ондо Хлагтын медицинскэ училищата обогой юм. Тэрэнэ амжалтагайгай дүүргэһэн улаа Захаминий түбэй районно болһондэ сестрагаар хүдэлжэ. Хүдэлгэһэ Улаан-Удин түрэн туһаламжин болһондэа хүдэлһэн байна.

Элэб номни зугаа, эсвэлэн ходоо боложо байха. 1950 оной эхээр Буряадтай Уран зохоболшодой холбооний правлен Улаан-Удин Ленинэй нэрэмжэбэ гудамжада байрһан «Буряад үнэн» газетин нэгэ томо табалга соо ороһондо байгаа. Тэрэ табалга соо редакциной доһолгомоор хүхэ эсвэлэнэй уран зохоболшодой хорооһондо гаргалба, лаб Хоца Намсравеэр гэжэ «үнэн»-д таамагар мээлдэ, номер гаргалгатай хабагагүй, сүлөөтэйшэй байгаа-шадны И. Намсравестай уулзахаа, номни шог зугааһаа шагнахаа олоороо дарганартаа эмэлүүлхэдэ айнгүйгөөр сугларшадг бэлэй.

Ладэй багша Цокто Номтосой түрэл арадаһанга хүмүүжүүлжэ-болбоһоруудын алтан абдар сооһоо абтанган, жаран жэлэй багшин дүй дүршэл дээрэ буруу, убуеньш шалганан үнэтэй, сэнгэй болондун энэ нимгэлхэһиһе һаа, удхаараа угаа бали ном соо суглуулгаар дайхал. Энэ ном оложо улашгатыг Туһатай байха. Олон орбо асуудалуудта харюу олохот.

Элэб номни зугаа, эсвэлэн ходоо боложо байха. 1950 оной эхээр Буряадтай Уран зохоболшодой холбооний правлен Улаан-Удин Ленинэй нэрэмжэбэ гудамжада байрһан «Буряад үнэн» газетин нэгэ томо табалга соо ороһондо байгаа. Тэрэ табалга соо редакциной доһолгомоор хүхэ эсвэлэнэй уран зохоболшодой хорооһондо гаргалба, лаб Хоца Намсравеэр гэжэ «үнэн»-д таамагар мээлдэ, номер гаргалгатай хабагагүй, сүлөөтэйшэй байгаа-шадны И. Намсравестай уулзахаа, номни шог зугааһаа шагнахаа олоороо дарганартаа эмэлүүлхэдэ айнгүйгөөр сугларшадг бэлэй.

Ладэй багша Цокто Номтосой түрэл арадаһанга хүмүүжүүлжэ-болбоһоруудын алтан абдар сооһоо абтанган, жаран жэлэй багшин дүй дүршэл дээрэ буруу, убуеньш шалганан үнэтэй, сэнгэй болондун энэ нимгэлхэһиһе һаа, удхаараа угаа бали ном соо суглуулгаар дайхал. Энэ ном оложо улашгатыг Туһатай байха. Олон орбо асуудалуудта харюу олохот.

УРАГШАА ҺАНААТАЙ, ДЭЛГЭР СЭДХЭЛТЭЙ

Маша Медведова жаахан абахаһаа хойно аргашан болохы тэгүүдэлэб. Энэ, абаашаһа, үетэн нүхэлтөөшье энгэн тухайгай хэлээб бэлэй. Тэрэ Задим районной Петропавловка тохсоной нургуулиа хурхалдаа класстайгаа сангтарлар хүдэлжэ зуураа, Улаан Хэрээнэй бүтэһэй элхэнэй болло.

Маша иотагайгаа 8-дхи класс дүүргэб. 1971 ондо Хлагтын медицинскэ училищата обогой юм. Тэрэнэ амжалтагайгай дүүргэһэн улаа Захаминий түбэй районно болһондэ сестрагаар хүдэлжэ. Хүдэлгэһэ Улаан-Удин түрэн туһаламжин болһондэа хүдэлһэн байна.

Элэб номни зугаа, эсвэлэн ходоо боложо байха. 1950 оной эхээр Буряадтай Уран зохоболшодой холбооний правлен Улаан-Удин Ленинэй нэрэмжэбэ гудамжада байрһан «Буряад үнэн» газетин нэгэ томо табалга соо ороһондо байгаа. Тэрэ табалга соо редакциной доһолгомоор хүхэ эсвэлэнэй уран зохоболшодой хорооһондо гаргалба, лаб Хоца Намсравеэр гэжэ «үнэн»-д таамагар мээлдэ, номер гаргалгатай хабагагүй, сүлөөтэйшэй байгаа-шадны И. Намсравестай уулзахаа, номни шог зугааһаа шагнахаа олоороо дарганартаа эмэлүүлхэдэ айнгүйгөөр сугларшадг бэлэй.

Ладэй багша Цокто Номтосой түрэл арадаһанга хүмүүжүүлжэ-болбоһоруудын алтан абдар сооһоо абтанган, жаран жэлэй багшин дүй дүршэл дээрэ буруу, убуеньш шалганан үнэтэй, сэнгэй болондун энэ нимгэлхэһиһе һаа, удхаараа угаа бали ном соо суглуулгаар дайхал. Энэ ном оложо улашгатыг Туһатай байха. Олон орбо асуудалуудта харюу олохот.

Элэб номни зугаа, эсвэлэн ходоо боложо байха. 1950 оной эхээр Буряадтай Уран зохоболшодой холбооний правлен Улаан-Удин Ленинэй нэрэмжэбэ гудамжада байрһан «Буряад үнэн» газетин нэгэ томо табалга соо ороһондо байгаа. Тэрэ табалга соо редакциной доһолгомоор хүхэ эсвэлэнэй уран зохоболшодой хорооһондо гаргалба, лаб Хоца Намсравеэр гэжэ «үнэн»-д таамагар мээлдэ, номер гаргалгатай хабагагүй, сүлөөтэйшэй байгаа-шадны И. Намсравестай уулзахаа, номни шог зугааһаа шагнахаа олоороо дарганартаа эмэлүүлхэдэ айнгүйгөөр сугларшадг бэлэй.

Ладэй багша Цокто Номтосой түрэл арадаһанга хүмүүжүүлжэ-болбоһоруудын алтан абдар сооһоо абтанган, жаран жэлэй багшин дүй дүршэл дээрэ буруу, убуеньш шалганан үнэтэй, сэнгэй болондун энэ нимгэлхэһиһе һаа, удхаараа угаа бали ном соо суглуулгаар дайхал. Энэ ном оложо улашгатыг Туһатай байха. Олон орбо асуудалуудта харюу олохот.

УРАГШАА ҺАНААТАЙ, ДЭЛГЭР СЭДХЭЛТЭЙ

Маша Медведова жаахан абахаһаа хойно аргашан болохы тэгүүдэлэб. Энэ, абаашаһа, үетэн нүхэлтөөшье энгэн тухайгай хэлээб бэлэй. Тэрэ Задим районной Петропавловка тохсоной нургуулиа хурхалдаа класстайгаа сангтарлар хүдэлжэ зуураа, Улаан Хэрээнэй бүтэһэй элхэнэй болло.

Маша иотагайгаа 8-дхи класс дүүргэб. 1971 ондо Хлагтын медицинскэ училищата обогой юм. Тэрэнэ амжалтагайгай дүүргэһэн улаа Захаминий түбэй районно болһондэ сестрагаар хүдэлжэ. Хүдэлгэһэ Улаан-Удин түрэн туһаламжин болһондэа хүдэлһэн байна.

Элэб номни зугаа, эсвэлэн ходоо боложо байха. 1950 оной эхээр Буряадтай Уран зохоболшодой холбооний правлен Улаан-Удин Ленинэй нэрэмжэбэ гудамжада байрһан «Буряад үнэн» газетин нэгэ томо табалга соо ороһондо байгаа. Тэрэ табалга соо редакциной доһолгомоор хүхэ эсвэлэнэй уран зохоболшодой хорооһондо гаргалба, лаб Хоца Намсравеэр гэжэ «үнэн»-д таамагар мээлдэ, номер гаргалгатай хабагагүй, сүлөөтэйшэй байгаа-шадны И. Намсравестай уулзахаа, номни шог зугааһаа шагнахаа олоороо дарганартаа эмэлүүлхэдэ айнгүйгөөр сугларшадг бэлэй.

Ладэй багша Цокто Номтосой түрэл арадаһанга хүмүүжүүлжэ-болбоһоруудын алтан абдар сооһоо абтанган, жаран жэлэй багшин дүй дүршэл дээрэ буруу, убуеньш шалганан үнэтэй, сэнгэй болондун энэ нимгэлхэһиһе һаа, удхаараа угаа бали ном соо суглуулгаар дайхал. Энэ ном оложо улашгатыг Туһатай байха. Олон орбо асуудалуудта харюу олохот.

Элэб номни зугаа, эсвэлэн ходоо боложо байха. 1950 оной эхээр Буряадтай Уран зохоболшодой холбооний правлен Улаан-Удин Ленинэй нэрэмжэбэ гудамжада байрһан «Буряад үнэн» газетин нэгэ томо табалга соо ороһондо байгаа. Тэрэ табалга соо редакциной доһолгомоор хүхэ эсвэлэнэй уран зохоболшодой хорооһондо гаргалба, лаб Хоца Намсравеэр гэжэ «үнэн»-д таамагар мээлдэ, номер гаргалгатай хабагагүй, сүлөөтэйшэй байгаа-шадны И. Намсравестай уулзахаа, номни шог зугааһаа шагнахаа олоороо дарганартаа эмэлүүлхэдэ айнгүйгөөр сугларшадг бэлэй.

Ладэй багша Цокто Номтосой түрэл арадаһанга хүмүүжүүлжэ-болбоһоруудын алтан абдар сооһоо абтанган, жаран жэлэй багшин дүй дүршэл дээрэ буруу, убуеньш шалганан үнэтэй, сэнгэй болондун энэ нимгэлхэһиһе һаа, удхаараа угаа бали ном соо суглуулгаар дайхал. Энэ ном оложо улашгатыг Туһатай байха. Олон орбо асуудалуудта харюу олохот.



# СЭСЭГЭЙ ДЭЛБЭДЭЛ ҮЛЭЛЭН

## (Фестивалийн хүүлээр мүндэлхэн бодолнууд)

Буряд орондомнай үнгэрэгдэнэ монгол туургата залуушуулай фестиваль тухай газстын дугаар бүхэнд уйнаһан, телевизор харан хадаа ханажжаа бэшэ гэжэ шиддэбэ. Улаан-Баяртай эхн абаһан, монгол туургата залуушуулай улсхоорондын фестиваль гэжэ нэрлэхэн энэ эхэ хэмжээ ябуулга юмдэ гэнтэ Ази-Помгон далайн хэриятэ газарай оюуталдай ба залуушуулай фестиваль гэжэ нэрлэхэн болшоо юм? Монгол туургата залуу зоной ариун сэдхэхэйнь гол зорилгоууде буруугаар ойргодо, элдэ үгнүүдээр хэдхэн хүнэй хэлэхэнэ айгаа гү, али ондоо хараа бодол баримталагдаа гү?

Концерт-наадан эхэ ноирхолтой болоо. А. Чимитдоржиев, З. Дамбиевагэй моодын театр, ямаршье буряадаа дутуугүй унан буряадаар дуулаһа А. Борисов саашаа даа бүхэ шадабаринууда харуулжа баясуулай. Эржена болон Саяан, Жамбаловтан буряад аралайгаа мүнөө сугай залуушуулай үрхэндэ дэртэ, эстрадна дуунууде зохио-

хье оролдодог зон гэшэ. Гэбэшье нэгэ хэдхэн үгнүүдэ буруу үгүүлэхэдэг байна. З. Дамбиевагэй моодын театр тухай. Буряад зоноо, иланганга залуу үетэнине сугай эрилтээр хубалуулаха гэжэ мэрэгэлтэ модельерэй эрмэлзэе хайхашаан, үндэрөөр сэгнэхээр. Харин эхэнэр хубаа-тай европийскэ гурим баримталаа гү, зарим хубаа-нандаа зүүт энгэр хэжэрхөб даа. «Зүүн энгэр хэжэгүй» гэжэ аралайнай үгэ бин. Елю заншалаа, гурим журамаа хүндэ эхлэхэн мүнөө сагта буряад хубаанайгаа гол зүйлүүдэ мэдэхэ хэрэгтэй. Эдэ мэты алдангүйгөөр, шэ-нэ түхэл маягтай үшөө олоо хубааа бүтээжэ, бүхэ дэлхэйн модинануудай үмэлжэ гоёомнай гэжэр буряад хайхан хубаанай модель зохиохы болтогой!

Совет үе бэш болоо халаа анкарагангүй үдоо гү, залуушуулай фестиваль зорилго-нан дунууд мүнзлөөгүй. Гол түлэб Д. Дамбиева, З. Гомбожабайн, Г. Чимитовэй үгнүүдээр зохиогтолон дуунууд ээлдэе.

С. БАЗАРОВА.  
Хэжэнгэ буури.

## БЭЛИГЭЭ ХАРУУЛЖА ЕРЭБЭ

Зүүн Сибирийн гүрэнэй соёлол дээдэ хургуулиндуу, хатарай «Сибирский сувенир» ансамбль эдэ үдэрнүүдтэ Франциһаа бусажа ерэбэ. Энэ фестивалийн президент Луи Оррйн урилгаар тус ансамбль Пиррени фольклорно коллективүүдэй 40-дхи фестивалда хабаадаа. Нью-

тагтаа суутай ансамбль нара хахадай болон соо холын гүрэндэ ябажа, бэлиг шадабаряа харуулба. Энэ ойн баярай фестивалда 30 гаран гүрэнүүдэй фольклорно ансамблынууд хабаадаһан байна.

В. ДОРЖИЕВ.

## Театрай шэнэ сезонын угтуулан

# АГУУЕХЭ КОМПОЗИТОРАЙ ФЕСТИВАЛЯАР НЭЭГДЭХЭ

Театрай шэнэ сезонын нээгдэхэн урла-хана манай корреспондент Б. ЦЫРЕНДЫ-ЛЫКОВ Буряадай оперо болон бэлэдэ- кушкин уригданхай. Мүн Кра-сноярскын оперын дирижер Л. П. Чепурной «Трубадурга» хабаадаха байна. Гадна ороной ондоо театруудаа элдэб мэрэгэлтэд, артистнар эрэхэ.

Буряадайнай суута дуушад Ким Базарсаев, Дугаржап Дашиев, Галина Шойлабаев-ва, Россиян габьяата артист Борис Петков, залуу артист Баатар Будаев, искусствын бу-сад элнэ ажал ябууллагшад Вердин фестивалда хабаа-даха юм.

Дэлхэйгэ суутай дуушан Н. К. Архипова манай акаде-мичкэс театрай уралаар ерэ-жэ болохо. Мүн бусад хото-

нуудаа сценын мэдээжэ ажал ябуулгад уралайтай.

Ерэхэ сезондо Ф. Амривой «Манга нэгэ хүн» гэжэн шэнэ балет табигдаа. Тинхэдэ Ю. Тер-Осиповой «Бишкхан үн-бүддэй балет» хонирхол тата-хаа аабба.

Буряадай национальн опера-нуудай удхаар концерт эм-хидхэгдэхэ байна.

Юрьедол, мүнөө Буряадай оперо болон бэлэдэ ахмад дирижер, Монголой искусствын габьяата ажал ябуула-гша Жамранжаа, Буряадай искусствын габьяата ажал ябуулагша Валерий Галсанов гэшэд эхэ бэлдэхэл ябуулаа.

## БҮГЭДЫН АНХАРАЛДА

Ород драмын театрай шэнэ сезон сентябрийн 19-дэ нээгдэхэ юм.

А. Заридын «Бизнесмен» гэжэн зүжэгэй премьерээр нээгдэхэ болоно, Мүн тинхэдэ А. Касовой «Диксар» гэжэн зүжэг шэнээр табиыхэ бэлдэнэ. Гадна ородой агуу-эхэ уран зохиолшо Ф. Достоевский «Село Степанчиково и его обитатели» гэжэн пьесе табигдахаар хараалагданхай. Улаань «Невеста из Парижа» гэжэн зүжэг хонир-холтой байха ээрэгтэй. Авторуудынь А. Роцер, В. Константинов гэшэд юм.

Е. НЕКРАСОВА.

12 хүнөө бүридэдэг турналгын буряад театрай залуу бүлэг (хүтэбэрлэгшын С.

## «ЭЛБЭ ШЭДИ» — ТҮНХЭНДЭ

Буряад Республикын арал-дай артист Владимир Цырен-жаповай хүтэбэрлэдэг «Эль-бэ» шэди гэжэ нэрлэхэ эстра-дио-индустрионно бүлэг хан-кал Түхэнэй аймагаар кон-церт-наадаа харуулаад эр-бэ. Владимир Цыренжапов манай Буряад орон сооноо «ада, бүхэ Росси дотор, ха-ли гүрэнүүдээр мэдээжэ боло-лои фокусой жарнаар хүдэл-тэг артист юм. Тэрэ Польшо-то болоһон «Лодзь-84» гэжэн улсхоорондын конкурсын ла-уреат болоһон. Харин тэрэ-

нэй басаган Дарима Цырен-жапова «Лодзь-84», «Карлова Вара-85» гэжэн улсхоорон-дын конкурсуудай «Мисс ма-гн» гэжэн нэрэ зэргэнүүдтэ хүртэхэй.

Энэ бүлэгэй дуушан Дол-гор Кунтохиева ород, буряад композиториудай дуунууде гүсэхээр. Тэрэнэй дуулаһан Ю. Прыднеевэй «Ерэхэ ягагаш», А. Андреевэй «Тоон-то нотаг», «Сологто» гэжэн монгол дуун харагшадай хай-шаада хүртөө.

Тэдэнэр Түхэнэй аймагай

Нуга, Харбянгууд, Охор-Шэ-вэр, Жэмэг, Галба, Хуурай-Губаг, Тахархай нотагуудай малшад, таряашалта, «Сая-н» курортин амаргашадта хонирхолтой наадаа харуу-ла.

Мүнөө тус бүлэг Эрхүүгэй областнын Братск, Ангарск, Усьолье-Сибирское, Зима бо-лон бусад тоо, тохонуудта концерттэе харуула гэжэ мордохөө байна.

Д. БАЛЫЖИНИМАЕВ.

# Спорт Спорт Спорт Спорт

## ТОВШОХОНООР...

БАРИДААН. Эхэнэрнүү-дэй дунда дүрэ буялалдагын барилдаагаар дэлхэйн түрүү хүрн эзэлхын түлөө мурь-соон анха түрүүшынхэ сеп-тябрийн 10 гаранаар Фран-циин нислэг Париж хотодо үнгэрэгдэхэ юм. Энэ эхэ му-рысоондэ хабаадаха зорилго-тойгоор ЛВР-3 гэн спортын клубай тренер Цыденжаб Гу-ригеновй хурагша Раджана Доржиева СНГ-гэй суглуула-дамал командын бүридэлдэ оруулагдаад, мүнөө Москва олимпынхэ баазадэ буралсал хорнгодо хэжэ байна.

ХҮНГЭН АТЛЕТИК. Бу-ряад Республикын бэлтгэй бэрхэ хүнгэн атлет-СССР-эй гурба дахин чемпион, спор-

тын мастер Геннадий Темни-ков СНГ-гэй суглууладамал командын бүридэлдэ оруула-даа, сентябрийн 12-то Токио шадар үнгэрэгдэхэ марафо-ной улсхоорондын урилдаан-да хабаадахаа тишэ мордо-со. Энэ ехэ урилдаанда ха-баадаха зорилготойгоор Г. Темников энэ дунда Италия амьдрэхэдэйн буралсал но-ригтодо хабаадаһан байгаа. Тинхэдэ тэрэ Милан болон Турно хотонуудта үнгэрэг-дэхэн 9 ба 10 километрой урилдаануудта эхэ амжилта туйлаха, бронзо медаллар шагнагдаа һон. Ушар инме-нэ нотагайнай хүбүүн Яно-дэ үнгэрэгдэхэ марафоновой аншалта урилдаанда дээгүүр хүури эзэлэхэ аабба гэжэ най-

даха дуран хүрнэ.

ДААМ. Бурагшадай дунда даамаар бүхэроссин мурьсоон Орёл хотодо болобо. Энэ му-рысоондэ Россиян 22 область, хизаар болон республикын команланууд хабаадаһан бай-гаа. Нимэ эхэ мурьсоондэ түрүүшынхэ хабаадаһан Хэ-нэгын дунда хургуулини эдир дамшад 7-дохи хүури эзэлбэ. Тус командын гашуун Люда Дамилон басагадай дундаһаа илангала хайнаар наадажа, гурбадахн шанда хүртөө.

Бурагшадай дунда даамаар «Волгын толон» гэжэ бүхэ-россин мурьсоон Самара хо-тодо дуурбэ. Энэ мурьсоондэ хабаадаһан 16 команда сооноо манай республикын чемпионундэ — Кабанский дун-да хургуулини хурагшад гур-бадахн хуурида гараһан бай-ха юм. Энэ командын гашуун

— спортын мастерта кандидат Алена Пашкев илангала ша-ларга.

ФУТБОЛ. Нэгэдэхн дигын команлануудай дунда футбо-лоор Россиян түрүү хүури эзэлхын түлөө мурьсооний ээлжээтэ нааданууд үнгэрэг-дэбэ. Манай «Сэлэнгэ» Ик-дэнгийн командатаа айлша-лахдаа, 1:1 тоотойгоор шүүгдэжэ, урагшагүйдөө һон. Энэ шүүгдэлгээтэ эуб тобиол-лол эхэ гэжэ ханахаар, Удаань Новокузнецкийн «Ку-басетай» наадахада, 3:2 тоотойгоор шүүһэн, Томскийн «Томь» командатай уулша-даа, 0:0 тоотойгоор тэнхэнэ байна.

Мүнөөдөр манай «Сэлэнгэ» ооһондоо талмай дээрэ Шэ-тын «Локомотивтай» уулша-жэ. Мурьсоон үдэшин сагта эхилжэ.

Б.М. ЖИГЖИТОВ.

## ТУСГААР БҮЛЭГ БАЙГУУЛАГДАА

Улаан-Удын парайла-гын хоёрдохн гэртэ тус-гаар түлбэри түлэхэ хан-галтатай бүлэг бин бол-гогдобо. Эндэ ороһон на-райлаха эхэнэрнүүд 6000 түхэрнэг түлэхэ юм. Тинхэ-дэ парайлаха эхэнэрнэе тусгаар врам, акушеркэ хангаха байна. Энэ блок соо нүхэрэйн гү, али түр-рэлхидэйн байха таһалга бин. Тусхайлбал, түрэхэ үе-дэнэ үбгэнэйн байлсаха-дашые хамаагүй болон-хой. Түрүүлэн энэ бүлэг-тэ ороһон эхэнэрнүүд хангалгаарнь яһала эдэ-хэлээ хананги. Тэлэний нэгэн республикымнай дангинануудай нэгэн бай-гаа.

В.Л. ЖИГЖИТОВ.



«Буряад орон-92»

Майланы хормойдо... Н. Галдановагай фото.

## Шог ёрто долгин дээрэ

# ХҮТЭРЭЛДӨӨД ЯБАҢАН ҮЛЭЛЭН

«Ажал хэһэн хүн амаа то-ходохо гэжэ уралай дүнү-дэй хэсэдэгэй ороор, Дамба-хайтан яһалшэ һайн эжаһуу-даг даа. Шугуун гараж соонь наян мориной хүсэтэй «Ладэ» машина бурхан шэнгэ тахал-тай ялажа байха. Дамбын Намган Сэнжэмэ хирэ-хирэ бо-лоод лэ тооло тоодхынь ар-шадаг, угаалаг юм. Түрэ ху-ригдаа гү, али тэрэһнээ дутуу-гүй шухала хэрэгдэйд гараха-да эхэ үдэнэй түлхюур Дам-бын гарта барюудлаг гэжэ.

— Арай гэжэ абаһан маши-наа аварч хэжэ элдэе һаши, хэи тэрэ залчтэ-малчтэе гэ-шешеш наханн зоргоор сложо үгэхэ юм? Олоошые һаа, ши билдэ хоёртой махажа, мал да-лажа, шухан хүлөөрөөл оло-нон мүнөөр түлэгдэхэ гараа бэшэ гү?

— Орхил даа, Сэнжэмэ! Тэ-рэнэй тухай юмэн олдожол байдаа юм ааб даа.

— Ши, юрьдөө, яагаа нээ-гэр һархуун юмэһэһиби? Ала-гын бенингийнэй мүнэг үдүү гаргажа абаһыш хар-гашгүй! Ий! Орхил даа! Ха-риш эгнэһи!

— Юун гансал мүнэг, мүн-гэн гээд лэ гэмээрэһиби даа. Айл аймагаа түшэжэ һууһан хадаа баһа зон нүхэлэйгөө хэрэгтэ ябалсангүй маха зон-биндэ?

— Шинин ошооһоноор ошо-жо, ерээһинээр эржэ, ганга бээ хатаалжа жаргажа яба-хадши, би энэе газра гар эрэ, гэртэ оро эмэ боложо байхал-тай? Эхэнэр хүн эрэ хүнтэй адли эрхэтэй болоо юм гэжэ үрөөншье шэһэнээ һаань дуулаһан юм гүш, али үгы гү? — гэдэ Сэнжэмэ абгай га-ражаһаа эхэ үдэнэй түл-хюур Дамбынгаа хараһаар бай-тар абажа, үндэр үсүүгээ һуу-лин хэбишуулархал даа.

— Яасагаана гэшэбди даа, Сэнжэмэ? Эдэ арыгар-бары-гар хубуу, басагадай хажуу-гаар баһа намда югтэ хүү-лэдхихээ һаанаа хүмш?

— Зай, ошоод эхэбтэ ама-рхаданшын янааб, бэһе өөрий-нөө бөө гаминаа гүш? Үшөө хү-сэд хүндэл хайнаар элхэ, ууха бэшэ аад, архилаха һай-тайл, өөртшнил һанаагаа зо-божо байхада мэдэхгүйш. — гэдэ шангаар Сэнжэмнэгэ ури-наар мнээрхэдэнь, Дамбахайн сэжэе соо татадажа байһан ямаршьеб хубиэрэгэй таһарна-дал болоод, томоотойшог хүн аад, эзэлһон хуурияа гансат

алдажархиданаа харуулаха аянгүйрхэн сүхалтайшагаар ба-руун гараараа дээрһээ руу сарһан багал зангажархоб, мнүргүй саашаа ябаһан. Тэд-шье үргэ хэзээрэ Сэнжэмэ абгайн урла орохо гэжэн бэр-хэтэйгээр хэрэг бээ даа.

Сэнжэмэ хэди буруушаа-гааны һаа, али ан түбнэн хумуундэ Дамбахай үргэ хэлээ хэбиралдуужа ябахал даа, Эххэбтар, Яагааны һаа, аяар найман үхидүүдые хоюулан хумуужуужэ, үлдэхэн дааруу-лингүй хүн болгожо табяал ха юм. Гэбэшье, хоёр одохонуу-дынь цшөөл дунда хургуулида һуранал. Эхэнүүдынь арминь алба дүүргэжэ һамга абаа, басагаданы хадан харита га-ража гэбэшье, Дамбатанай за-луудаа барюулаһан, үргэн эхэ гэжэ суурхалдаг гэр оттоны шэмээгүй, сүлөө байдаггүй, ашанар эзэнэрийн таһардаггүй гэжэ.

Алханда хүрин, ногоошые үнгэртэй байһынь ядгаруулын аргай болшоһон бортогор хуушан «Ирбит» мотоцикл га-лаан байдаг. Энэл мотоцик-ларгаа гар үзүүрингээ хэрэг-тэ гарт хүлөөрөө гүйгэлдэ-дэг юм. Үнгэрхэлөө Сэнжэмэ абгайшые магазин хүртэр гүй-лоод эрхэдээ һаатадаггүй. Гэбэшье, тэрэ мотоциклань энэ-тэрэ юмэнэй эблэржэ, эсэжэ, һанайһан дари абаа га-ража үгэхээ болбод, арга ду-риятэй мэдэхэ уран шадаба-риятэй бэшэ һаа, хажуулаан ошохоёо хайхашаахаар бэнэ болонхой.

Нэгэтэ Дамба һамгаандаа хэ-лэбэ.

— Очир Нимасвич Кабан-кыл нэгэ магазина «Уралай» бүтэй нэгэ худалдаанда бай-на гэжэ. Дамба мотоциклдаа табижа бо, гаабил.

— Байал хэди мянгандаа ёро харабэ бээш даа. Таана-дай хэрэгтэй түмэр түдэгэ ба-рагдаха бэшэ.

— Яахашин даа, Сэнжэмэ. Бата, баян болгоо һаа, үбнэ худалдаандаһа ама аяр абаха һэн бээш даа.

— Тинхэшые тинхэ. Тэд шинин нүхэд барагдаха бэшэ. «Шархи»-наараа оложо ядаха һэн гүт. Удын байһан-морил-лон миллионер хэдэн хонг фестивальдаада лэ, хожомын моторошые үгы, мүнэшые үгы гэжэ шангаар Сэнжэмнэгэ ури-наар мнээрхэдэнь, Дамбахайн сэжэе соо татадажа байһан ямаршьеб хубиэрэгэй таһарна-дал болоод, томоотойшог хүн аад, эзэлһон хуурияа гансат

жууда хуухадаа яһаа ябтай я-багшаб. Энэ сааур харгыда хаана зуларуулааб, Улаан-Удын үйлсэдэ ямар миллиондэ тогтоологоно ааб гэжэ аяжа, шэнэржэ ябаханыше бэрхэтэй. Хэзээ, юрьдөө, бүдүүн хүнүү-дэ сүлөөтэй хүнөөр хубуунш-лаад эрхэ болохо зонбиндэ? Үлдөөршын саашаа сшөөд эрэнэ бээшди. Үхнбүүд гэртэ-лин байлаалаа буруу харуулаха болдо юм бэшэ гү? Хаяад лэ ябаем, Яагаашааб. Байг лэ са-ашаа. Хоёр борьодо хонид гү-лэнгүй, хара гэртэе худалын-хэе хүнэй баяншаныше, хо-луур-ойгуроу ябаншые хүнэй үгэршыншые харагшагүйб. Ябаад эрхэ һаа, эрэг.

— Зай, тинхэдэ юмэеэ блэ-дэ. Үлгөөгүүр автобус утгалх боллоо гүбди. — гэжэ Дамба ба-янтайгаар зүбшөөбэ.

Үлгөөгүүр Улаан-Удын түмэр харгин вокзал эрталжэ эрхэ-дэн, хоёр электрикнүүд ху-биралданхай ябаха сагаа ху-бэлжэ байба. Зон хэзээ хэзээ-нэйһнээ олон үлдэлэй, худ-харалдаа.

— Хүгшэ-аан, — гэжэ Дамба-хайн бүтүү мнээрэ. Хүхидээ-ншын гэгтэ хурвал ха. Эхэ хү-бүнтэнэйгээ хунбүүтэй боло-лодо, Дамба үшөө залууһан ябаһан Сэнжэмэе түрүүшын-хээ нигэжэ инлээгүй агуйр-хүүдлэн, уайлганана мүнөөл һанаа ёһотой.

— Яагаашичи!

— Хараа гүш тойроод? Го-родоһиндот хүтэрээдөөд зо-хилхоноор ябаһин даа хоюу-лаа гүб.

— Хаял даа саашан. Хорё-од наһатай һэн гүбди. Таһи-һан хүн хараа һаа, наадалах. Хүгшэршын аад, үшөө шэхэ-гүш, — гэдэ Дамбаһаа үдэ мэдэг саашаа болон зоний дун-дуур турисэдэнэ.

Нэрээшые хуаёо нотагта гэр байдал баржа, үхи хубуу-дынь үдэхэе һууһан үбгэ һам-ган хоёрой хүтэрээжэ яба-хан үсөөн харагдадаг гэшэ.

Ябажа яатарая «мори ха-рхала» түрэгшэн сагаан гар руу Дамба шэгнэбэ. Үбгэ-нэйгөө хайшаныше ошоные дарангүй үдэлшын Сэнжэмэ ишэ тинхээ бүтүү хараһал-ны, бэдэрнэ. Хойшолоо электри-кын тархинаа һүүд болотор ябаад, гайхалдаа улаадаһан электричкэ руу хорохотойн са-уу вагонынй шургуул үдэн хуагдаад, электричкэ аалхаа һөөрөө ябаж хэлбэ. Сэнжэмэнь һөөрөө элэб гүн угтархалан,

Т. НИМБУЕВ.

## Эмхидхэн байгуулагшад — Буряад Республикын Верховно Совет, Буряад Республикын Министруудэй Совет, Бүгэдэ буряадуудай үндэн соёлол эблэл болон редакцин ажалша коллектив.

Редактор Ц. Б. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ. РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: ДАШБЕВА Т. Х. ДОНДО. ГОИ Ц. Ц. ЖИГЖИТОВ Б. М. Ж [харюусалгата секретарь], НИМАЕВ П. М. [редакторай ор-логшор], РИНЧИНОВ С. Д. [ре-дакторай орлогшо], ТОКТО ХОЕВА

Манай адрес: 670000, Улаан-Удэ, Капан даршынгийн үйлсэ, 23 «Буряад үнэн» гэжын ре-дакци

Редакцин телефонунд: редакторай—2-50-96, приемнын—2-54-54, редакторай орлогшонорой —2-68-08, 2-62-62, харюусалгата секретариин—2-50-52, секретарианадэ—2-66-76, таһагууд: соведудай хүдэлмэрин ба нитын эмхидхүүдэй —2-34-05 [даагшан], 2-61-35, 2-56-23, социальн-экономика—2-64-36, [даагшан], 2-63-86, 2-67-81, 2-61-35, соё-лой эрдэмтэй болон хургуулинуудай—2-60-21 [даагшан], 2-57-63; 2-67-81 олонимтын хүдэлмэрин ба мэдээлэлэй—2-54-93 [даагшан], 2-34-05, 2-69-58; оршуулгын—2-60-91; коммерчкэ—2-35-84; корректорундэй—2-33-61, эблэлдэ бэлдэгшэдэй [выпусковщинуудай]—2-35-95, манай корреспондент: Агниска—3-45-94.

Буряад Республикын Министруудэй Соведой эхлэлэй телефонунд: директор—2-49-94, бүтгалтерн—2-54-54, ваз-та—2-56-62.

Газетэ хэзээдэ 260 дахин гарата Хэблэлэй 2 хууданан эмхидхэтэй. Газетын индекс 59091. Тираж 7500. Хэблэлдэ тушаадаһан сар: 01.20.

Буряад Республикын Хэблэлэй ба мэдээлэлгын министртын республикын погрфидэ газетэ барлагдан эхлэлдэбэ. Директорайн телефон 2-40-45.